

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 .
3 luni	8 .
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON No. 748

S U M A R:

Socialismul juridic, de d-l Anibal Teodorescu;

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de casație, secția I: *Ministerul Domeniilor cu Epitropia Așezămintelor Brâncovenesti*;Curtea de casație, secția III: *Paulina Maravec-Ionescu, ca tuloare cu Ministerul de finanțe*;Tribunalul civil din Paris: *Despre autorizarea bărbatului, cu o Observație*;Tribunalul civil din Gand: *Idem cu o Observație de d-l D. Alexandresco*;Tribunalul Ilfov, secția IV: *Ana Scaritz cu Creditul Urban București, cu o Observație de d-l D. Alexandresco*;

Darea de seamă făcută de «Gazette des Tribunaux» din Paris, asupra conferinței d-lui N. C. Schina.

Socialismul Juridic

Nota caracteristică dominantă a socialismului modern este continua lui tendință de a se desprinde din sfera speculațiilor doctrinare, pentru a se apropia de nevoile sociale, a le analiza în toate amănuntele lor și a propune, în consecință, soluțiuni pentru înlăturarea acestor nevoi sau numai pentru indulcirea lor, atunci când ele nu pot fi complet înlăturate.

Teoriile saint-simonistă și fourieristă, cari au avut atâta răsunset la începutul veacului trecut, au servit de punct de plecare socialismului marxist, care a știut să aleagă din ele ceia ce avea un caracter științific, ce se putea discuta cu oarecari sorți de noroc, pentru a ajunge la concluziuni fie conforme cu Economia Politică, fie contrarii ei, și să lase la o parte tot ce era vis și utopie.

Dar tocmai această grijă a lui Marx și a colaboratorilor lui, de a se menține neconținut pe tărâmul științific a făcut ca să se ajungă la o doctrină prea savantă — de și discutabilă, — prea abstractă, a le cărei concluziuni sau trebuiau să fie primite *de plano*, sau respinse în același mod.

Regimul economic actual, zis și burghez, urma să fie răsturnat dintr'o singură dată, printr'o revoluțiune, care ar fi intronat noua organizare so-

cială. Această revoluțiune nu putea să întârzie prea mult de a se produce. Totuși prevederile lui Marx nu s'au realizat nici până astăzi și este foarte probabil că ele nu se vor realiza nici o dată.

În asemenea situațiune—și aceasta s'a întâmplat către sfârșitul veacului trecut — alături de socialismul clasic, de socialismul revoluționar, care propaga abținerea de la ori-ce amestec sau colaborare la conducerea regimului capitalist, precum și o completă neîncredere în ori-ce măsură tranzitorie, a apărut o nouă formă de socialism, *socialismul reformist*, care crede că, până când va sosi momentul ca regimul actual să fie răsturnat și șters cu desăvârșire, este necesar a se folosi de ori-ce ocaziune pentru a îmbunătăți soarta claselor proletare în sensul vederilor socialiste. Diferența între aceste două forme ale aceeași teorii constă în mijloacele de luptă. Noii socialiști—dacă pot fi numiți ast-fel—caută, pentru punerea în aplicare a tacticei lor, să ia o parte din ce în ce mai mare la actele de guvernământ și mai ales să pună mâna pe puterea legislativă, căci prin facere de legi și prin aplicarea lor, ei au înțeles că, fără a schimba în aparență bazele actualului regim social, își vor prepara terenul și-și vor ușura, prin urmare, cu mult sarcina lor de întemeietori ai unei lumi noi.

De aceia vedem că în ultimul timp candidații socialiști la scaunele din parlament sunt tot mai numeroși în Franția, în Germania și în Italia, că luptele electorale sunt mai înverșunate și că chestiunile, cari interesează direct viața maselor de lucrători, a maselor sărace, vin mai des în discuțiunea corpurilor legiuitoare ale statelor de mai sus.

Este ușor de înțeles că pe cale de legiferare se pot aduce multe îmbunătățiri clasei proletare a lucrătorilor acolo, unde această clasă formează marea majoritate a populațiunei. Protecțiunea muncii femeilor și copiilor în fabrici, limitarea orelor de lucru, responsabilitatea întreprinzătorilor de lucrări publice în caz de accidente, înființarea de azituri și ospicii, de case de ajutor, de

pensii și de economie, sunt chestiuni, cari au fost aduse în discuțiune și traduse în legi, mulțumită, într-o oare-care parte, inițiativei socialiștilor parlamentari.

Nu trebuie însă să credem că dacă socialiștii nu ar fi figurat în parlamentele străine, aceste legi nu ar fi văzut nici o dată lumina zilei.

Dar socialismul reformist nu se mulțumește numai să creeze legi favorabile dezvoltării ideei sale, ci merge și mai departe. El caută să utilizeze în folosul său — și atunci ia numele de *socialism juridic* — și legile deja existente, legile facute de regimul burghez. Aceste legi, printr-o mai mare întindere de aplicare ar putea ajuta, cu toată origina lor burgheză, la realizarea scopului socialist, care rămâne în definitiv tot suprimarea veniturilor fără muncă și disparițiunea claselor.

Astfel, ce nu s'ar putea face oare cu art. 481 din codul civil: proprietatea nu poate fi expropriată de cât pentru cauză de utilitate publică. A expropria pe bogătașii noștri din capitalurile lor, a-i scoate din aceste averi imense, cari amenință să înghită pe proletari, ar fi lucru foarte ușor, căci nu ar rămâne de cât să se declare aceste exproprieri ca fiind de utilitate publică. Și atunci capitalurile individuale ar dispărea pentru a face loc unui singur mare capital, capitalului colectiv al Statului.

Așa dar o singură aplicare mai întinsă a acestei dispozițiuni din codul civil ar avea ca rezultat direct transformarea fundamentală a regimului social, transformare care s'ar face cu atât mai ușor cu cât o altă dispozițiune, tot din codul civil, (art. 998) zice că ori-ce faptă a omului, care cauzează altuia vătămare, obligă pe acela din a carui greșală s'a ocazionat, a o repara.

Oare sistemul nostru de organizare socială, sistemul burghez, nu este el, pe de o parte, creațiunea necontestată a câtor-va potențați ai lumii, a marilor capitaliști. iar, pe de altă parte, nu este el cel care a divizat omenirea în clase, cel care a făcut să se ivească clasa nenorocită a proletariatului, care pe zi ce trece devine tot mai îngenuchiată și tot mai mizerabilă? Sarăcia și foametea acestei clase — pretind socialiștii — trebuie imputate numai organizării noastre capitaliste. Dacă, dar, o lege ar recunoaște acest adevăr, exproprierea burghezimei ar deveni foarte naturală, căci ea și-ar primi atunci plata daunelor, ce ea însăși a adus societății.

Când socialiștii se pun pe acest tărâm, când ei se sprijină în revendicările lor pe texte din chiar legile noastre positive teoria lor, după cum am mai spus, ia numele de *socialism juridic*; și trebuie să adăogom că astăzi se ține cu atât mai

mult la această bază juridică a teoriei socialiste, cu cât se pare că unelta de răsturnare a capitalismului este conținută în însăși instituțiunile lui.

Socialismul se prezintă dar sub o nouă fază mai serioasă și mai juridică în același timp de cât toate acelea, pe cari le-a avut până acum.

Cu toate acestea sunt, mai ales în Franția, membrii marcanți ai partidului socialist, cari declară că nu pot renunța la vederile lor revoluționare și că, în consecință, nu pot admite noua fază a evoluțiunii socialismului. Astfel s'a întâmplat în 1900, când, cu toate stăruințele puse de *Jaurès* în congresul de la Paris, fruntași ca *Lafargue* și *Jules Guesde* au părăsit sala în fruntea unei mari mulțimi de lucrători; și cu toate lucrările de conciliere ale congreselor ținute după aceea la Amsterdam și la Paris, vrajba și neuniunea, pe tema aceasta, nu au de loc aerul de a dispărea din sânul partidului socialist. Viitorul ne va spune mai mult.

Anibal Teodorescu

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 7 Decembrie 1904

Președenția D-lui CH. PHEREKYDE, Președinte

Ministerul Domeniilor cu Epitropia așezămintelor Brâncovenestii

Regulamentul hotărnicilor. — **Punerea definitivă a hotarelor după sentințe rămase definitive.** — Dacă pentru această executare se cere pe lângă prezența judecătorului delegat și prezența portăreului. — (Art. 32 și 33 din regul. de hotărnicii).

Regulamentul de hotărnicii în vigoare prevede prin art. 32 și 33 că, în caz de neînțelegere între vecini, punerea hotarelor definitive, după sentințele rămase definitive și executarea se face de membrul tribunalului însărcinat cu această operațiune, care, împreună cu inginerul hotarnic, incheie actul de executare pe care îl depune la tribunal.

Prin urmare executarea hotărnicilor neavând a se face de agenții de executare adică de portăreii, ci numai de judecătorul tribunalului, conform citatelor articole din regulament, se violează aceste texte de lege când se respinge o cerere de a se încheia ultimul act de executare a unei deciziuni, care a fost executată în condițiile sus arătate.

Deciziunea No. 533/904. — Casat, în urma recursului făcut de Ministerul Domeniilor, jurnalul Curții de apel din Craiova, s. I cu No. 37/902 dat în proces cu Epitropia așezămintelor Brâncovenestii.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu;

Pe d. avocat Boambă în dezvoltarea motivelor de casare ;
Pe d. avocat Borcescu în concluziuni puse tot pentru casare ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Greșită aplicare a art. 372 și 598 Pr. civ. și violarea art. 32, 33 și 34 din regulamentul hotărânicilor. După acest regulament, așezarea hotarelor definitive dupe sentința rămasă executorie se face de inginer în prezența judecătorului și dupe cererea lui. Lucrarea acestor două persoane este supusă aprobării trib. care întărește sau nu hotărânicia și executarea ei. Prezența unui alt ajutor oare care judecătorească nefiind cerută de regulamentul special, jurnalul Curții de apel din Craiova No. 37 din 9 Ianuarie 1902, este dat cu violarea acestor dispozițiuni și ca atare, urmează să fie casată».

Având în vedere că Epitropia așezămintelor Brâncoveniștilor a cerut Curții de apel din Craiova s. I de a se încheia cel din urmă act de executare a deciziunii acelei Curți cu No. 55/900 dată în proces cu Statul și relativă la hotărânicia moșiei Dăbuleni proprietatea numitei Epitropii ; Că Curtea de apel prin jurnalul său cu No. 37 din 1902, atacat cu recurs, a respins acea cerere, pe motiv că executarea deciziunii cu No. 55/900 urma să fie făcută de un agent de executare conform art. 372 și 598 din Pr. civ., iar nu de supleantul tribunalului precum se făcuse în speță ;

Considerând că pentru executarea hotărânicilor, regulamentul de hotărânicii prevede modul și funcționarul chemat a face acea executare ;

Că în acest cas nu avem a recurge la dreptul comun întru cât regulamentul special care prevede alt mod de executare, nu este abrogat ;

Că prin regulamentul de hotărânicii în vigoare, art. 32 și 33 se prevede că, în cas de neînțelegeri între vecini, punerea hotarelor definitive, după sentințele rămase executorii, se va face de membrul însărcinat de tribunal cu această operațiune care împreună cu inginerul hotărânic, vor încheia act de executare pe care îl depun la tribunal ;

Că așa fiind executarea hotărânicilor neavând a se face de agenții de executare prevăzuți de art. 372 și 598 din Pr. civ., ci de un judecător de tribunal conform citatelor articole din regulam. de hotărânicii, Curtea de apel numai cu violarea acestor texte a respins cererea de a se încheia ultimul act de executare a deciziiei cu No. 55/900 ;

Că, prin urmare, motivul de casare este întemeiat. Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Decisiunea 4/905.—Casată, în urma recursului făcut de Paulina Moravek Ionescu, ca tutoare, decisiunea Curții de apel din București, secția I, No. 58 din 1905, dată în proces cu Ministerul de finanțe.

Curtea,

Ascultând pe d-l C. Popovici-Costi, avocatul recurentei în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe d-l C. D. Anghel, avocatul intimatului, în combateri ;

Pe d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra următorului motiv de casare :

«Violarea art. 46 din legea timbrului, combinat cu art. 9 din legea pentru înființarea Băncii Naționale din 17 Aprilie 1880. În adevăr, ultimul alineat al art. 46 din legea timbrului scutește de supra taxa de 3% acțiunile societăților comerciale și industriale din țară, fără nici o distincțiune ; pe de altă parte, din art. 9 al legii organice a Băncii Naționale, rezultă că această instituțiune este o societate eminentă comercială. Astfel fiind, Curtea de apel face o distincțiune arbitrară și violează menționatele texte de lege când decide că acțiunile ei trebuiesc supuse la supra taxa de 3%, aceasta cu atât mai mult, cu cât legile fiscale sunt de strictă interpretare».

Având în vedere decisiunea Curții de apel din București, secțiunea I, No. 58 din 1905, supusă recursului ;

Având în vedere că, prin această decisiune, Curtea respinge cererea făcută de Paulina Moravek Ionescu, în calitate de tutoare a minorilor săi fi. de a i se restituți suma de 1041 lei și 75 bani percepuți de fisc ca supra taxă de 3% asupra a 15 acțiuni ale Băncii Naționale, rămase moștenitorilor ca succesiune de la defunctul lor părinte Andrei Ionescu, pe motiv că averea mobilă producătoare de venit este supusă la o supra taxă de 3%, afară de cea consistând în acțiuni de a le societăților comerciale și industriale din țară și în speță fiind vorba de acțiuni de a le Băncii Naționale, și această instituțiune fiind creată printr'o anumite lege, iar operațiunile ei fiind determinate și limitate, dânsa nu poate fi asimilată cu societățile comerciale, și în consecință, acțiunile sale nu sunt scutite de supra-taxa prevăzută în menționatul text de lege ;

Considerând că acțiunile unei instituțiuni de bancă sunt, prin natura lor, avere mobilă producătoare de venit, după sensul ce legiuitorul a voit a da acestor cuvinte de oare-ce acțiunile sunt destinate a produce un venit prin încasarea cupoanelor ce coprinde ;

Considerând că natura unei societăți se determină după natura operațiunilor pe care le face ;

Considerând că Banca Națională din București, după cum rezultă din legea și statutele acestei instituțiuni, face fapte de comerț prevăzute de codul comercial ;

Considerând că împrejurarea că numita instituțiune se bucură de oare care privilegii și că cercul operațiunilor sale se găsește limitat prin art. 9 al legii sale organice, aceasta nu poate schimba natura operațiunilor sale, care sunt acelea ale unei societăți comerciale, și ca atare urmează ca acțiunile sale să intre în categoria acțiunilor scutite de menționata supra taxă prevăzută de art. 46 din legea timbrului ; că față de această stare de fapt și de drept a procesului, mijlocul de casare urmează a se admite ca întemeiat ;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Tribunalul civil din Paris, 3 Maiu 1904

Femea măritată. — Autorisare. — Momentul când ea trebuie să fie dată. — Autorisarea posterioară actului făcut de femeie. — Confirmare. — Nulitate. — Art. 215 urm. C. fr. (197 urm. C. rom.).

Autorisarea expresă sau tacită a bărbatului nu

INALTA CURTEA DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE, Secțiunea III

Audiența de la 7 Septembrie 1905

Președinția D-lui C. C. ȘTEFĂNESCU, Președinte

Paulina Moravek Ionescu, ca tutore cu Ministerul de finanțe

Timbru.— Taxă de înregistrare. — Supra taxa de 3% prevăzută pentru averea succesorală producătoare de venit.—Scutirile prevăzute de legea timbrului, de asemenea taxă.—Acțiunile Băncii Naționale.—Dacă aceste acțiuni intră întru scutirile arătate de legea timbrului. (Art. 46 l. timbrului și 9 din legea Băncii Naționale).

Art. 46 din legea timbrului, scutind de supra taxă de 3% acțiunile societăților comerciale și industriale din țară fără nici o distincțiune, de aci rezultă că și acțiunile Băncii Naționale, sunt scutite de asemenea supra taxă de 3%, întru cât Banca face operațiuni comerciale iar împrejurarea că, numita instituțiune se bucură de oare care privilegii și că cercul operațiunilor sale se găsește limitat prin art. 9 al legii sale organice, nu poate schimba natura operațiunilor sale, cari sunt acelea ale unei societăți comerciale,

poate să valideze actul făcut de femeie, de cât atunci când autorisarea a precedat sau însoțit acest act. Prin darea unei autorisări posterioare, bărbatul nu poate să rădice femeii beneficiul acțiunii în anulare ce-i conferă art. 225 din codul civil (207 C. rom.); și aceasta mai ales atunci când bărbatul n'a dat autorisarea sa în favoarea unui creditor al femeii, de cât în cursul unei instanțe de divorț pendentă între dînsul și soția sa.

(Din *Revue du Notariat*, anul 1905, p. 428, No. 12100)

Observație. — Autorisarea bărbatului său a justiției, de care are neapărată nevoie femeia măritată, spre a putea face acte juridice, se poate da înaintea actului ce femeia își propune de a face, sau chiar prin însuși actul, însă nici-odată după săvîrșirea acestui act.

Bărbatul poate, ce e dreptul, să confirme actul, însă chestiunea de a se ști care sunt efectele acestei confirmări este foarte controversată. Veđi autoritățile citate într'un sens și în altul de D. Alexandresco, t. VII, p. 31, nota 3. Sentința trib. din Paris a căruia sumariu reproducem mai sus, admite că confirmarea făcută de bărbat în timpul căsătoriei nu produce efecte de cât în privința lui. Cu alte cuvinte, bărbatul care, în cursul căsătoriei, a confirmat actul făcut de soția sa neautorisată, nu mai poate cere anularea acestui act; acțiunea femeii rămâne însă întregă, chiar în urma confirmării bărbatului, până când nu va confirma și ea actul anulabil, se înțelege cu autorisarea bărbatului său. De aceeași părere era și Directorul nostru în ed. 1-a a Coment. sale de drept civil (t. I, partea II-a, p. 116, text și nota 4).

Cât pentru confirmarea ce bărbatul ar fi făcut în urma desfacerii căsătoriei, nu mai rămâne nici o îndoială că ea nu închide de cât acțiunea lui și a moștenitorilor săi, aceea a femeii rămânând neatinsă; pentru că, în urma desfacerii căsătoriei, bărbatul ne mai avînd calitatea de soț, consimțimîntul dat de dînsul nu mai constituie o autorisare validă. Veđi D. Alexandresco, *op. cit.*, t. VII, p. 31. (N. R.)

Tribunalul civil din Gand, 28 Iulie 1904

Femeie măritată.—Autorisare. — Smintirea bărbatului. — Punerea lui într'un stabiliment de alienați conform legii din 15 Decembre 1894. — Autorisarea justiției.— Art. 204 C. civ. rom.

De câte ori bărbatul se găsește într'o stare permanentă de demență, și este așezat într'un stabiliment de alienați conform legii din 15 Decembre 1894, femeia urmează a fi autorisată de justiție conform art. 204 din codul

civil, de-oare-ce acest text nu este limitativ. Legiuitorul a voit, în adevăr, ca femeia măritată să poată fi autorisată de justiție în toate cazurile în care bărbatul este în imposibilitate de a-și manifesta voința.

(Din *La Flandre judiciaire*).

Observație. — Art. 204 din codul civil dispune că, în caz de interdicție sau absență din partea bărbatului, autorisarea de care are nevoie femeia măritată se dă de justiție.

Se poate însă întîmpla că, fără a fi interzis, bărbatul să fie numai așezat într'un stabiliment de alienați conform legii din 15 Decembre 1894, și în asemenea caz, se naște întrebarea: dacă autorisarea de care are nevoie femeia smintitului spre a putea contracta sau sta în judecată, se dă de justiție, ca și în cazul când el ar fi pus sub interdicție? Afirmativa, admisă prin sentința trib. din Gand a căruia sumar l'am reproduș mai sus, ne pare evidentă, de și chestiunea este controversată. În adevăr, art. 204 din codul civil nu este limitativ, ci enunțiativ, după cum aceasta rezultă din lucrările pregătitoare ale codului (¹). Intervenția bărbatului este, în specie, inadmisibilă, pentru-că el nu este în stare de a judeca dacă autorisarea ce urmează a se da femeii, este sau nu în folosul ei. Administratorul provisor, de care vorbește art. 32 urm. din legea asupra alienațiilor de la 1894, nu are de asemenea calitate de a exercita puterea maritală în locul bărbatului incapabil, actele acestui administrator fiind mărginite numai la o pură administrație a averii bărbatului. Prin urmare, numai justiția este în drept de a completa capacitatea femeii smintitului. În acest sens se pronunță majoritatea autorilor. (Veđi Planiol, III, 295; Mourlon, I, 780; Massé Vergé, I, § 134, p. 237, nota 40; Thiry, I, 339, p. 308; Aubry et Rau, V, § 472, p. 147, text și nota 40; Pand. fr., *Mariage*, I, 2116; Répert. Sirey, *Autorisation de femme mariée*, 267; Acolas, I, p. 242. — *Contrà*: T. Huc, II, 270; Demolombe, IV, 225; Baudry et Fourcade, II, 2284; Laurent, III, 430; C. Gand, *Belgique judiciaire* din 1872, p. 949 și D. P. 74. 2. 153). Veđi asupra acestei controverse, Neagu, I, p. 386, No. 6 și Dalloz, *Nov. C. civ. annoté*, I, art. 222, No. 14 urm.

D. Alexandresco

(¹) Iată, în adevăr, ce găsim în expunerea de motive a consilierului de Stat Portalis, asupra titlului căsătoriei. „Drepturile bărbatului nu sunt puse în suspensie de cât prin interdicția sau absența sa, sau prin ori-ce altă cauză care poate să-l pună în imposibilitatea actuală de a le exercita; în toate aceste ipoteze, autoritatea bărbatului este înlocuită prin aceea a justiției.

TRIBUNALUL ILFOV, Secția IV.

Audiența de la 6 Octombrie 1905

Președenția D-lui G. Mavrus, Președinte

Ana Scaritz cu Creditul Urban București

Jurnal No. 7414

Femea măritată.—Autorisarea necesară pentru a face acte juridice.—Specialitatea acestei autorizări.—Femea măritată autorizată de a sta în judecată.—Necisitatea unei alte autorizări pentru a rîndui un avocat în acest proces.—(Art. 199 C. civ.).

1. După art. 199 din codul civil, autorizarea ce soțul dă soției sale spre a face un act juridic, este expresă când este dată printr'un înscris deosebit, și tacită când rezultă din concursul bărbatului la act; de unde urmează că o asemenea autorizare nu poate să rezulte din alte împrejurări.

2. Autorisarea soțului trebuie să fie specială pentru fie-care act juridic pe care voește să-l facă femeia, și aceasta pentru ca soțul să poată examina fie-care act juridic în parte și să vadă dacă el este, sau nu, folositor femeii.

3. Femea autorizată de a sta în judecată într'un proces nu poate, fără o nouă autorizare, să dea procură unui avocat spre a o reprezenta în acel proces.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat:

Având în vedere că d-na Ana Scaritz se prezintă prin procurator;

Având în vedere că procura pe care d-na Ana Scaritz a dat-o d-lui Mih. Davidoglu, nu conține autorizarea soțului;

Având în vedere că d-na Ana Scaritz pretinde că, prin aceasta implicat autorizată să dea o procură unei alte persoane ca să o reprezinte, fără ca să aibă nevoie de o nouă autorizare din partea soțului;

Având în vedere că procura este un act juridic distinct, pe care femeia îi poate face în afară de orî-ce proces, și pentru care, în asemenea caz, are nevoie de autorizarea soțului;

Având în vedere că a susține că ea este dispensată de această autorizare, când procura vrea să o dea în cursul procesului, pe motivul că a fost autorizată de a face procesul, revine, a spune, că autorizarea soțului poate rezulta după circumstanțe;

Având în vedere că, după art. 199 din C. civ., autorizarea soțului este expresă, când este dată printr'un înscris deosebit și tacită când rezultă din concursul soțului în act;

Considerând că legislatorul determinând numai aceste două moduri de autorizare, nu se poate adăoga un al treilea mod, după care autorizarea poate rezulta după circumstanțe;

Considerând că un asemenea sistem, pe lângă că nu e legal, apoi ar fi și foarte periculos; căci neexistând un criterium după care să se recunoască existența, sau lipsa autorizării, validitatea sau nulitatea actului, ar depinde, după arbitrarul instanțelor chemate să se pronunțe asupra lui;

Având în vedere că, după un principiu bine stabilit, autorizarea pe care o dă soțul trebuie să fie specială pentru fie care act juridic pe care vrea să-l facă femeia;

Având în vedere că fundamentul juridic al acestui principiu este ca soțul să examineze fie care act juridic în parte pe care vrea să-l săvârșească femeia, și să vadă dacă este sau nu avantajos femeii pentru a-și putea exercita cu eficacitate autoritatea maritală, refuzând sau acordând autorizarea, în cunoștința de cauză;

Considerând că procura pe care vrea să o dea femeia unei alte persoane, în cursul unui proces, constituind un act distinct de proces, fiind că femeia îl poate face

în afară de orî ce proces, conform principiului specialității autorizării, ea are nevoie de o nouă autorizare distinctă de autorizarea dată pentru intentarea procesului;

Pentru aceste motive, în majoritate, constată că d-na Scaritz nu este bine reprezentată în proces și i acordă un termen, pentru a obține autorizarea soțului, etc.

(ss) G. A. Mavrus, G. C. Cristescu.

O s e b i t ă p ă r e r e

Având în vedere că, din actele prezentate, se constată că Anton Scaritz a dat soției sale o autorizare specială de a intenta procesul în contra părților..., adăogând, că poate face toate actele pentru a ajunge la triumful definitiv al dreptului său;

Având în vedere că de și femeia este incapabilă în timpul căsătoriei sale, însă, această incapacitate este ridicată printr'o autorizare specială dată de soț relativ la o afacere determinată;

Că, prin autorizarea dată de soțul Anton Scaritz soției sale, aceasta din urmă a devenit perfect capabilă de a susține acțiunea ce i aparține de altminterlea, fiind vorba de o acțiune parafernala;

Că, femeia căpătând deplina capacitate pentru a susține acțiunea, a putut să dea într'un mod valabil o procură unei persoane pentru a o reprezenta în instanță, căci a i cere relativ la această procură o nouă autorizare din partea soțului, ar însemna că, în această acțiune parafernala, ea este încă incapabilă; or, am văzut că este cu totul contrariu;

Că soția capabilă de a-și susține acțiunea în baza autorizării date, ar fi putut să dea, după chiar părerea majorității, un mandat verbal unei persoane pentru a o reprezenta în instanță; că, în acest caz, o nouă autorizare ne mai fiind necesară, aceeași soluțiune trebuie admisă în speță, căci e vorba de o situațiune juridică similară;

Că procura dată de femeia Scaritz nu trebuie considerată ca dată fără autorizare, căci aci e vorba de o autorizare implicită, consecință necesară a actului principal prin care soțul Scaritz autorizează pe soția sa să conducă procesul;

Că doctrina și jurisprudența admit ideea unei autorizări implicite; că o femeie autorizată să ceară separațiunea patrimoniilor, este autorizată implicit să execute hotărârea pe care a obținut-o;

Că, dacă s'ar admite soluțiunea contrară, adică de a cere soției o nouă autorizare pentru a putea da o procură, în urma autorizării de a susține procesul, ar fi să se considere că această primă autorizare nu a produs nici un efect juridic, căci ar putea să lipsească și cu toate acestea, femeia va sta în justiție fiind legal reprezentată prin procuratorul său în instanță;

Considerând, de altfel, că, adoptând soluțiunea majorității, se ajunge la o situațiune juridică inacceptabilă;

Că, în adevăr, în cazul când soțul ar fi refuzat ca să dea prima autorizare, prin care se abilitază soția de a exercita acțiunea parafernala, în acest caz, conform art. 624 codul civil, autorizarea justiției ar fi fost necesară;

Că, în acest din urmă caz, femeia abilitată prin intervențiunea justiției, va putea, conform unei jurisprudențe constante, să dea o procură unei persoane pentru a o reprezenta relativ la acțiunea parafernala;

Că această autorizare a tribunalului nu face de cât să suplinească autorizarea refuzată de soț;

Că, dacă atunci când e vorba de autorizarea tribunalului, femeia abilitată poate face toate actele juridice relative la acțiunea pentru care a obținut autorizarea, nu se poate concepe că atunci când e vorba de autorizarea dată de soț, abilitarea soției să-și producă efecte mult mai mici, căci ar fi în acest caz o inconsecvență juridică.

Pentru aceste motive, etc.

(s) Demetru Negulescu.

Observație.—Femeea măritată este lovită de o incapacitate juridică în tot timpul cât ține căsătoria, și art. 950 o enumără între incapabili. Această incapacitate începe din ziua celebrării căsătoriei⁽¹⁾, pentru a nu se sfârși de cât odată cu moartea bărbatului, sau cu transcrierea hotărârii de divorț.

Nu vom cerceta aci motivele acestei incapacități, nici nu vom critica legea din acest punct de vedere. Destul este să amintim că cele mai multe legiuri străine admit astăzi capacitatea femeii măritate și că societatea, în aceste țări, nu este de loc periclitată prin această capacitate.

Ast-fel, femeea măritată este deplin capabilă în Germania⁽²⁾, în Austria, în Grecia⁽³⁾, în imperiul otoman⁽⁴⁾, în Anglia și chiar în Rusia⁽⁵⁾.

Rusia cea incultă și inapoiată, care se svircotește astăzi în anarhie, a întrecut în această privință multe din legislațiile pretinse civilisate!

Orî cum ar fi și orî-care ar fi motivele puternice care pledează în favoarea capacității femeii măritate, legiuitorul nostru, incapabil de idei mari, și pătruns de spiritul strîmt al primului Consul Bonaparte, care din general de odată s'a trezit legislator, a decretat incapacitatea femeii măritate.

Femeea măritată este deci și va fi probabil încă mult timp incapabilă. Ea are nevoie de autorizare atât pentru a contracta, cât și pentru a sta în judecată, fie ca reclamantă, fie ca pârîtă, toată lumea recunoscînd astăzi că cuvintele *a pârîi judecată*, care se vîd în art. 197, 200, 207, etc. sunt o traducere vicioasă a cuvintelor *ester en jugement (stare in judicio)*, care se vîd în textele franceze. Și dovadă că așa stau lucrurile

sunt art. 204, 205, 1285, etc., care vorbesc de astă dată de *stare in judecată*⁽⁶⁾.

Dar să venim la sentința tribun. Ilfov, asupra căreia ne-am propus de a țice câte-va cuvinte.

Tribunalul pune în principiu că autorizarea tacită ce bărbatul poate da soției sale nu poate să resulte de cât din concursul bărbatului la act, iar nu din alte împrejurări.

Concursul bărbatului la facerea actului este deci singura împrejurare din care se poate deduce autorizarea tacită.

Astfel, femeea s'ar socoti neautorizată, cu-toate-că ar fi fost sfătuită și îndemnată de bărbat a face cutare sau cutare act, despre care el ar fi avut perfectă cunoștință⁽⁷⁾.

Aceasta ar fi însă adevărat, după unii numai în cât privește autorizarea relativă la actele extra-judecătorești (art. 199). Cât pentru autorizarea de care femeea măritată are nevoie spre a putea sta în judecată, ea va putea să resulte din orî ce împrejurări care ar face neîndoelnică voința bărbatului de a complecta capacitatea femeii; căci de și există o mare analogie între actele judecătorești și acele extra-judecătorești, totuși legiuitorul, prin excepție, vorbește de concursul bărbatului la facerea actului în art. 199, care este relativ numai la autorizarea necesară spre a putea contracta, și știut este că excepțiile sunt de strictă interpretare⁽⁸⁾. *Exceptiones sunt strictissimae interpretationis*.

În orî-ce caz, acel care invoacă concursul bărbatului la formarea actului, sau alte împrejurări din care ar resulta autorizarea lui, trebuie să facă această dovadă conform dreptului comun (art. 1169)⁽⁹⁾; iar presupția pe care legea o trage din

⁽⁶⁾ Veđi t. VIII al Coment. noastre p. 392, nota 1 și 411.

⁽⁷⁾ Cpr. Mourlon I, 795; Marcadé, I, 735; Demolombe, IV, 197; Laurent, III, 123, 124; Planiol, III, 284; T. Hue, II, 251, 252; Baudry et Fourcade, *Personnes*, II, 2241; Baudry, I, 638; Beudant, I, 329; Thiry, I, 333; Répert. Sirey. *Autor. de femme mariée*, 387; Pand. fr., *Mariage*, I, 1987, Trib. Ilfov, *Dreptul* din 1889, No. 5 și 9; Cas. fr. D. P. 81; 1. 354; Sirey, 82. 1. 301. — *Contra*: Autorizarea bărbatului ar putea resulta și din alte împrejurări lăsate la aprecierea suverană a instanțelor de fond. Aubry et Rau, V, § 472, p. 151, 152; Cas. fr. D. P. 92. 1. 5 (cu nota lui Planiol); Sirey, 93. 1. 65 (cu nota lui Labbé); Trib. Montauban, Sirey, 94. 2. 153. Veđi și alte autorități citate în Pand. fr., *Mariage*, 1990 urm. Cpr. Neagu, I, p. 375, No. 105 urm.

⁽⁸⁾ Laurent, III, 125. Cpr. Cas. rom. Bulet. 1869, consid. de la p. 95, care a decis că femeea se consideră pe deplin autorizată, când bărbatul a știut că femeea sa a fost chemată în judecată, și a tăcut. Cpr. și Cas. fr. D. P. 95. 1. 463. — *Contra*: Demolombe, IV, 191; Baudry et Fourcade, *op. cit.*, II, 2242.

⁽⁹⁾ Baudry et Fourcade, *op. cit.*, II, 2240.

⁽¹⁾ După unele cutume franceze (de exemplu: *la coutume d'Artois*), femeea devenea incapabilă chiar din ziua logodnei sale. Veđi Potiher, *Puissance du mari*, VII, 8 urm. și Baudry et Fourcade, *Personnes*, II, 2179.

⁽²⁾ «Die Prozessfähigkeit einer Frau wird dadurch, dass sie Ehefrau ist, nicht beschränkt» (dice art. 52 din procedura civilă germană. Această capacitate nu o are la noi de cât femeea comerciantă (art. 16 C. com.). Veđi t. VIII a Coment. noastre, p. 393, nota 1 și p. 490, nota 5.

⁽³⁾ Cpr. C. de apel mixtă din Alexandria (Egipt), *J. Clunet*, anul 1902, p. 898 și anul 1895 p. 186.

⁽⁴⁾ Cpr. Trib. mahometan din Constanța, *Curierul judiciar* din 1905, No. 20.

⁽⁵⁾ Veđi în privința Rusiei, Trib. Paris, *J. Clunet*, anul 1895, p. 622 și anul 1897, p. 888, iar în privința Angliei, veđi legile moderne citate de Surville et Arthuys, *Cours élément. de dr. international privé* 295, p. 311 (ed. a 3-a). Cpr. și Despagnet, *Pr. de dr. internat. privé*, p. 520 (ed. a 3-a). — După *Common Law*, personalitatea femeii era, din contra, afară de oare-care excepții contopită în aceea a bărbatului.

concursul bărbatului odată dovedit, nu mai poate fi combătută prin proba contrară (art. 1202) ⁽¹⁰⁾.

Tribunalul trece apoi la specialitatea autorizării maritale.

Autorisirea ce se dă femeii atât de bărbat cât și de justiție, fie pentru actele judecătorești, fie pentru acele extra-judecătorești, nu poate fi generală ca în codul italian (art. 134), ci trebuie să fie specială pentru fie-care act în parte, *ad rem que geritur accommodata*, după expresia lui D'Aguesseau.

O autorisare generală de a face toate actele juridice în infinit, sau o autorisare de a sta în judecată la toate instanțele, ori la toate procesele, câte ar avea femeia, sau de a înstrăina toate imobilele sale, etc. ar fi nulă, chiar când ar fi fost dată prin contractul de căsătorie; căci, în adevăr, autorisarea având de scop ocrotirea intereselor femeii și a familiei, bărbatul trebuie să ia cunoștință de fie-care act în parte, spre a ști dacă trebuie să-l încuviințeze, sau nu. De altfel, a autorisa pe femeie de mai înainte a face toate actele ce ar crede de cuviință, ar fi pentru bărbat o renunțare la autoritatea ce-i dă legea, renunțare ce nu este cu putință, autorisarea femeii măritate interesând ordinea publică (art. 5).

Art. 16 din codul comercial face excepție de la acest principiu în privința femeii autorizate a face comerț. Celeritatea operațiilor comerciale nu era, în adevăr, compatibilă cu autorizări speciale, cari ar fi trebuit să fie date pentru fie-care act în parte ⁽¹¹⁾.

Până aci suntem de perfect acord cu sentința tribunalului. Nu împărtășim însă părerea majorității asupra ultimului punct din această sentință, prin care se pune în principiu că femeia autorizată de a sta în judecată într'un proces, nu poate, fără o nouă autorisare, să dea procură unui avocat spre a o reprezenta în acel proces.

Este adevărat că autorisarea nu conferă în genere femeii capacitatea de a face de cât actele pentru care i-a fost dată. Astfel, femeia autorizată a pleda nu poate face transacții (art. 1706) ⁽¹²⁾; nici să refere, să defere sau să primească jurământul decisor, asemenea jurământ implicând o transacție ⁽¹³⁾; nici să renunțe la acțiunea sa, la apel, sau recurs;

⁽¹⁰⁾ Baudry et Fourcade, *loco cit.*; Aubry et Rau, V, § 472, p. 151 (ed. a 4-a); Pand. fr., *Mariage*, I, 1987; Neagu, I, p. 378, No. 146; Cas. fr. Sirey, 31. 1. 119.

⁽¹¹⁾ Cpr. T. Huc, II, 262. Vezi și M. A. Dumitrescu, *Codul de comerț comentat*, I, p. 341, No. 596.

⁽¹²⁾ Laurent, III, 147; Demolombe, IV, 280; Baudry et Fourcade, *op. cit.*, II, 2313.

⁽¹³⁾ Laurent, III, 148; Demolombe, IV, 282, 283; Baudry et Fourcade, II, 2316.—Nu este însă nevoie de o nouă autorisare pentru ca judecătorul să-i poată deferi jurământul suppletor. Demolombe, IV, 283.

nici să facă o mărturisire în justiție, care să servească de dovadă în contra ei (art. 1206), căci mărturisirea implică înstrăinarea unui drept ⁽¹⁴⁾, etc.

Pentru toate aceste acte, femeia va avea nevoie de o nouă autorisare specială. Femeia, chiar separată de bunuri, va avea de asemenea nevoie de o autorisare specială spre a putea face un compromis (art. 339 Pr. civ.) ⁽¹⁵⁾.

Dar dacă aceste principii sunt adevărate, totuși autorisarea nu trebuie să fie tot-deauna mărginită la actele pentru care a fost dată.

Astfel, femeia măritată autorizată a pleda, va putea necontestat să aducă la îndeplinire hotărîrea ce va dobîndi. *Qui veut la fin veut les moyens*. Nu se poate admite, în adevăr, că bărbatul care a aprobat cauza, n'a înțeles a aproba și efectele ⁽¹⁶⁾.

Tot astfel, ea trebuie, în baza autorizării date, să poată rîndui un avocat care să-i apere interesele sale; căci ea putînd necontestat să se apere singură, trebuie *a fortiori* să poată recurge la luminile unui om special ⁽¹⁷⁾. A prescrie în această privință o nouă autorisare, așa precum dispune majoritatea tribun. Ilfov, prin sentința ce publicăm astăzi, este a nesocoti pe acea dintăi, este a o șterge cu desăvîrșire și a face ca ea să fie lipsită de ori-ceefecte. Iată pentru ce credem că soluția dată de majoritatea tribunalului Ilfov va rămânea izolată și nu va fi imitată de alte tribunale.

Iași, 1 Ianuar 1906.

D. Alexandresco

Darea de seamă făcută de „Gazette des Tribunaux“ din Paris, asupra conferinței d-lui N. C. Schina

Suntem mulțumiți a constata că interesanta conferința ce d-l N. C. Schina, Președinte la Tribunalul Iași, a pronunțat la Universitatea din Iași și asupra căreia am dat la timp o dare de seamă pentru a pune în evidență însemnătatea ce prezintă, a produs cea mai bună impresie în Franța. Suntem cu atât mai mulțumiți că avem ocaziunea a da publicității bibliografia ce a publicat confratele nostru

⁽¹⁴⁾ Laurent, III, 148 și XX, 170. — *Contră*: Baudry et Fourcade, II, 2317; Demolombe, IV, 284 și XXX, 471; Marcadé V, art. 1356, No. 2, p. 221. Vezi asupra acestei controverse t. VII a Coment. noastre, p. 330, nota 2.

⁽¹⁵⁾ Vezi autoritățile citate într'un sens și în altul în t. VIII a Coment. noastre, p. 331, nota 1.

⁽¹⁶⁾ Baudry et Fourcade, II, 2320; Demolombe, IV, 292; Aubry et Rau, V, § 472, p. 157. Cpr. și Répert. Sirey, *Autoris. de femme mariée*, 616.

⁽¹⁷⁾ Vezi în acest sens, N. I. Titulescu. *Curierul judiciar* din 1905, No. 75; G. M. Corbescu *Dreptul* din 1905 No. 82. — *Contră*: Trib. Ilfov (în majoritate, d-l D. Negulescu fiind de părerea contrară) sentință publicată mai sus și criticată în mod foarte judicios de distinsul nostru amic, d-l N. I. Titulescu. Mai vezi încă în acest din urmă sens, G. C. Cristescu (unul din judecătorii cari au format majoritatea tribunalului), *Dreptul* din 1905, No. 66. Acest din urmă autor își apără copilul și păcatul său. Apărarea sa este însă recusabilă, în baza principiului: *Nemo in re sua auctor esse potest*.

«Gazette des Tribunaux» din Franța, cu cât acest ziar ca și al nostru are un caracter independent și se ocupă de chestiuni cari privesc jurisprudența și tot ce este în legătură cu dânsa. La «Gazette des Tribunaux», face una din cele mai elogiase critice ce ziarele au făcut asupra conferinței d-lui Skina și confirmă în totul apreciațiunile ce și noi am făcut în numărul apărut la 15 Decembrie 1905.

Pentru ca cititorii noștri să poată mai bine păstra impresiunea și pentru a nu schimba nimic din cele ce s'au scris, socotim de a noastră datorie și ca o condescendență ce datorim eminentului confrate parisian să publicăm darea de seamă în chiar limba în care a fost scrisă :

BIBLIOGRAPHIE

L'influence prépondérante de la France dans les temps passés et modernes, par N. C. Skina, président du Tribunal de Iassy (broch. in-8°, Bucarest).

Parmi les pays d'Europe, il en est peu où l'influence française soit plus favorablement accueillie que dans la Roumanie. L'origine latine de la Roumanie y est, certes, pour beaucoup. Puis, la langue française y est parlée couramment, aussi bien, comme on l'a dit, «dans les hôtels des boyards que dans les comptoirs des marchands».

Les jeunes Roumains viennent de préférence compléter leurs études à Paris, où réside, presque à poste fixe, une colonie roumaine, nombreuse et distinguée.

Des rapports très étroits existent donc entre la France et la Roumanie. Dans une conférence qu'il a faite, le 11 décembre dernier, à l'Université de Iassy, au bénéfice de l'«Alliance française», M. Skina, président du Tribunal de Iassy, les voudrait développer et resserrer encore.

L'éminent magistrat est un ami sincère et enthousiaste de la France. A lire son remarquable discours, on le croirait né sur les bords de la Seine, tant son style est correct, et tant est grande sa connaissance de notre littérature.

Pour lui, la France est la sœur aînée de la Roumanie ; sœur qu'on ne saurait trop admirer et suivre, dont il convient de rechercher les conseils et l'appui, afin de pouvoir toujours davantage faire progresser et prospérer le jeune royaume roumain.

Il est touchant d'entendre, à l'autre bout de l'Europe, parler en termes si flatteurs et si convaincus de notre nation. M. Skina s'est attaché à montrer que, quoi qu'on fasse et qu'on dise, l'influence française est encore dans le présent et sera dans l'avenir ce qu'elle fut dans le passé, toujours prépondérante au point de vue de la civilisation et de l'humanité.

Oui, s'est-il écrit, je crois que l'influence universelle de la France, par sa langue, par sa science, par son action politique par ses intentions pacifi-

ques et désintéressées, est appelée, dans l'avenir, à exercer un rôle prépondérant sur l'action mondiale.

A l'ardeur de ces accents, on sent que l'auditoire était ému à l'unisson de l'orateur ; et, dans la salle de l'Université, se pressait, hommes et femmes, toute l'élite de la population de Iassy.

M. Skina a terminé en faisant appel à la France pour guider la Roumanie dans l'évolution qui lui reste à faire en vue d'accroître sa situation commerciale, économique, voire même politique.

Notre grande sœur latine, a-t-il ajouté, voudrait-elle répondre au vœu unanime de la nation roumaine ? Je réponds : oui, car nous avons foi en de tout notre cœur.

Puisse ma voix trouver un écho patriotique, dans la Presse «la plus haute expression de l'esprit humain», pour propager au loin les sentiments roumains à l'égard de la France ! Puisse ma voix aller au delà des monts vibrer au cœur de ce cher et doux pays de France qui dit... depuis si longtemps, sans qu'on l'ait bien compris : «J'aime qu'on m'aime quand j'aime et qu'on m'aime comme j'aime»

En s'exprimant ainsi, M. le président Skina s'est fait l'écho des sentiments que nourrit envers nous le monde judiciaire roumain. Nous sommes heureux d'avoir l'occasion de l'en remercier et de l'assurer de l'intérêt, si cordial et si vrai, que nous professons, de notre côté, pour le plus bel avenir de la Roumanie.

A apărut, vol. I, Codicela civil, adnotat și comentat de d-l Dimitrie Neagu, fost magistrat, advocat.

Acest volum, format în 8°, are 530 pag. și coprinde materia Art. 1—285.

Deposît la Ziarul «Curierul Judiciar», București, Calea Rahovei 5, de unde se expediază contra valoare : mandat poștal sau ramburs. Prețul lei 12 broșat ; legat elegant, în pânză, cu numele autorului lei 13.75, iar cu piele la cotor lei 14.50.

* * *

A apărut, în Editura «Curierului Judiciar», Ediția II Noul Cod de Procedură civilă, adnotat de d-l Ioan P. Sinescu, Consilier la Curtea de apel Craiova, coprinzând : Modificările până în prezent, cu Desbaterile parlamentare și cu toată jurisprudența Curților și Tribunalurilor de la 1870, până în Iunie 1905, și se află de vânzare la Ziarul «Curierul Judiciar», Calea Rahovei 5, București, unde este depositul general.

Prețul 4 lei exemplarul broșat, și 5 lei legat elegant în pânză și 6 lei în piele.

Se expediază la ori-ce cerere, contra valoare : mandat sau ramburs.

* * *

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită samele datorate prin mandat poștal, direct la administrația ziarului Curierul Judiciar, București, să nu plătească la prezentare numai în mina incasatorilor : I. Riveanu, pentru provincie, și I. St. Tudoroiu, pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul cu matecă investite cu ștampila, Curierului Judiciar.